

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:07, leidžiasi 7:39.

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6108
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugpjūčio-August 24 d., 1972 m.

Kaina 15c

200

PREZIDENTAS NIXON PRIĖMĖ NOMINACIJĄ

SPASSKIS REIKALAUJA PATIKRINTI FISCHERIO KEDĘ IR SALES LEMPĄ

REYKJAVIKAS. — Islandijoje vyksta pasaulio šachmatų čempionatas tarp amerikiečio Fischerio ir ruso Spasskio pasiekė jau 17-tą partiją, kuri buvo atidėta po 41 ėjimo. Spasskis turėjo kiek stipresnę padėtį: penkis pėstininkus ir du bokštus, o Fischeris turėjo šešis pėstininkus, bokštą ir žirgą. Buvo manoma, kad Spasskis šią partiją laimės.

Didelę sensaciją Reykjavike sukėlė oficialus rusų delegacijos skundas ir reikalavimas pakviesti specialistus ištirti salę ir įrengimus. Rusai sako, kad Fischeris, matyt, naudojasi kažkokiais elektroniniais aparatais ar chemikalais, kurie verčia Spasskį silpniau lošti, negu jam įprasta. Rusai gavo keturis laiškus su įspėjimais, kad tokios nelegalios priemonės amerikiečių yra naudojamos. Laišką Islandijos šachmatų federacijai ir lošimų teisėjui Lothar Schmid pasirašė Spasskio sekondantas Efim Geller.

Amerikiečiai ir kiti vakarų šachmatininkai juokiasi iš tokio rusų reikalavimo.

Fred Cramer, Fischerio štabo narys, klausia: Kokių ekspertų jie nori? Ar KGB? (sovietų slaptoji žvalgyba).

Sovietai ypatingai įtaria Fischerio kedę, kurios jis niekam neleidžia pakeisti ir specialią lempą, kuri buvo įtaisyta virš stalo Fischeriui reikalaujant. Objektiviūs stebėtojai, šachmatininkai, irgi stebisi rusų reikalavimais, nors teisėjas Schmid pareiškė, kad jis rimtai bandys rusus patenkinti, kaip jis anksčiau bandė patenkinti Fischerio reikalavimus. Visas reikalas skamba labai fantastiškai, pareiškė Schmid.

Abipusis nepasitikėjimas šiose varžybose yra nemažas. Fischeris, vykdamas į Argentina lošti prieš Tigran Petrosian, buvusį pasaulio čempioną, atsisakė skristi privačiu lėktuvu, bijodamas, kad rusai ko nepadarų lėktuvo motorui.

Riausės Čilėje

SANTIAGO. — Čilės vyriausybė pasiuntė kareivius malšinti riaušių Santiago miesto gatvėse. Šeiminkės, negaudamos krautuose įprastų maisto produktų, vėl surengė demonstracijas, kuriose jos daužė šaukštais tuščius puodus. Vyriausybė kaltina krautuvinius, kad jų streikas esąs politinis. Valdžia pagrasino įsilausti ir parduotuves ir pati pardavinėti žmonėms reikalingas prekes, jei savininkai neatidarys krautuvų.

Policija suėmė apie 160 jaunų protesto dalyvių. Jie visi esą marksizmo priešai. Minia su daužė komunistės darbo ministrės Mireya Baltra automobilį. Policija turėjo panaudoti ginklus, ją gelbėjant iš piktos minios rankų.

Maisto stoka Čilėje atsirado, kada žemės ūkyje po Allendės liaudies fronto laimėjimo sumažėjo gamyba. Produkcija nukrito ir kasyklose, kurių varis apmoka importus iš užsienio. Mėsa krautuose parduodama tik tris dienas per savaitę, kaip ir visur komunistinės tvarkos valstybėse, prie krautuvų atsirado ilgos eilės.

Parduotuvų streiką suorganizavo Prekybos Rūmai. Jie skundžiasi, kad valdžios kontrolės, nauji mokesčiai, produk-

IŠ VISO PASAULIO

MINNEAPOLIS. — Užsienio karų veteranų konvencija (VFW) priėmė rezoliuciją, kurioje ragina vyriausybę kelti bylas aktorei Jane Fonda ir buv. valstybės prokurorui Ramsey Clark už valstybės išdavimą. Jie buvo Hanojuje ir kalbėjo per Hanojus radiją prieš Amerikos politiką.

ČIKAGA. — Illinois gubernatorių Ogilvie priėmė demokratų kandidatą į gubernatorių Daniel Walker iššaukimą į viešus debatus, kurių trys įvyks Čikagoje, vienas — Rockforde. Demokratų kandidatas į senatą Roman Pucinski iššaukė į septynis debatus sen. Charles Percy, tačiau dar nežinia ar Percy jo iššaukimą priims.

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenė susišaudė su Sirijos kareiviais Golano aukštumose, užmušti nebuvo, nuostolių Izraeliui nepadarė.

ROMA. — Dolores Ibarruri, žinoma ispanų komunistė, gavusi karo metų La Pasionaria vardą, atostogavo Italijoje. Apie tai pranešė italų komunistų laikraštis, po to, kai ji išvažiavo į savo dabartinius namus Maskvoje.

SAIGONAS. — Civilių autobusas P. Vietname užvažiavo ant komunistų minos, žuvo 21 asmuo.

KAIRAS. — Pietų Jemeno keleivinis lėktuvas, trijų arabų pagrobtas, atvyko po įvairių skraidymų po Kipro salą, Libiją ir Egiptą.

ATLANTA. — Penki asmenys sumiti Atlantoje už įvežimą lėktuvu 125 svarų marijuanos iš Jamaikos. Vienas sumitųjų pavarde Donnie Silas.

Rodeziją išmetė iš Olimpiados

MUENCHENAS. — Tarptautinis Olimpinių komitetas nusileidė politiniam spaudimui ir Afrikos juodųjų valstybių grasinimams ir uždraudė Olimpiadoje dalyvauti Rodezijos sportininkams. Sprendimas nebuvo lengvas. Už Rodezijos išmetimą balsavo 36, o prieš 31 komiteto narys, trims nuo balsavimo susilaikius.

Rodezijos sportininkams tai didelis smūgis. Jie atvyko į Olimpiadą po ilgų mėnesių treniruočių ir pasiruošimų. Piktai dėl komiteto nuolaidų negrams. Rodezijos sportininkai prikišo rasizmą pačioms Afrikos valstybėms, nurodymai Ugandos pavyzdį. Uganda, kaip žinoma, nutarė ištremti visus indus ir pakistaniečius. Tai esą aukščiausio laipsnio rasizmo pavyzdys.

Tų stoka, infliacija, įvairūs varžymai stūmia prekybininkus iš biznio.

Japonijos naujas premjeras Tanaka rengiasi keisti Japonijos politiką Kinijos atžvilgiu. Prieš tai jis nori išsikelti su Amerikos prezidentu Nizonu. Jų susitikimas įvyks rugpjūčio 31 d. Havajuose.

DIDELI JAPONŲ PREMJO PLANAI

TOKIO. — Naujasis Japonijos premjeras Kakuei Tanaka, prieš tapdamas premjeru, parašė knygą, kurioje jis siūlo pagrindiniai pakeisti Japonijos gyvenimo būdą — įvykdyti ekonominę ir socialinę revoliuciją. Jo pasiūlymai kainuotų nemažą sumą pinigų, tačiau padarytų Japoniją pavyzdžiu visoms pasaulio valstybėms. Knyga išleista birželio 20 d., tačiau jos jau parduota 12 lai-dų ir ji vis dar spausdinama. Žmonių tarpe knyga sukėlė nepaprastą dėmesį.

Premjeras Tanaka sako, kad japonai nenori būti tik "ekonominiais gyvūlais", kuriems niekas daugiau nerūpėtų, tik pagaminti ir parduoti. Jie norėtų džiaugtis gamta, gražia aplinka ir ieškoti gyvenimo laimės ir džiaugsmo.

Tanaka pasiūlymai siekia sumažinti didžiuosius pramonės centrus: Tokijoj Yokohama, Osaka ir kt. Jis siūlo statyti po visą Japoniją, net tolimiausiose salose naujus 250,000 gyventojų miestus, kuriuose būtų pramonės, mokslo ir rezidenciniai rajonai. Žemės ūkyje jis siūlo ūkius pasididinti, mechanizuoti, kad dabar ūkiuose dirbąs 15,9% gyventojų sumažėtų, pakeltų gamybą, iki 5%. Siūloma pagerinti susisiekimą, kelių transportą žmonių ar prekių būdais pigus ir greitais. Didelis dėmesys skiriamas žmogaus aplinkai, gamtos grožiui ir jo apsaugai.

Savo knygoje Tanaka kalba apie penkis darbo dienas ir apie gražius japonų namus su daug erdvės ir žemės, kurioje japonai po darbo dienos galėtų užkūrinėti, lankyti draugus ir džiaugtis gyvenimu.

Tanaka įrodinėja, kad japonai, visos 100 milijonų, kartu dirbdami, būdami darbštūs, šviesūs ir kantrūs, gali visko pasiekti ir gali sukurti visai naują Japoniją.

LOS ANGELES. — Daug mėgstas keliauti Los Angeles miesto meras Sam Yorty išvyko atostogų į Pakistaną ir Turkiją.

Saigonas pasiūlė paleisti belaisvius

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo vyriausybė pasiūlė antradienį paleisti 600 karo belaisvių, buvusių Hanojaus kareivių, kurie serga ar yra sužeisti. Manoma, kad Hanojus, kaip ir anksčiau į panašius pasiūlymus, atsakys neigiamai. Saigono ir Washingtono vyriausybės pareiškė viltį, kad S. Vietnamas belaisvius pasiims ir pats paleis tam tikrą skaičių savo turimų belaisvių, jų tarpe ir amerikiečių. Tačiau, viltys tam yra mažos.

S. Vietnamas bando apgauti pasaulio opiniją ir kartais jam pasiseka, kad P. Vietname nėra jokios Hanojaus kariuomenės, tik patys pietiečiai "patriotai". Kada nėra kareivių, negali būti ir belaisvių. Pernai panašų Saigono valdžios pasiūlymą komunistai atmetė.

Saigonas siūlo Hanojui nustatyti vietą ir laiką, kur būtų galima perduoti sergančius belaisvius. Siūlymas daromas žmoniškumo sumetimais, budistų religinės šventės proga.

SAN FRANCISCO. — Amerikoje kalendoriai su nuogų merginų nuotraukomis nėra naujiena. Dabar viena fotografė Kalifornijoje išleidžia kalendorių su nuogais vyrais. Kalendorius vadinamas "The Ladies Home Companion" ir parduojamas po 4,50 dol.

VELIAUSIOS ŽINIOS

Senatorius McGovern vakar pasakė kalbą Čikagoje vykstančioje Amerikos Legijono konvencijoje. Jis gynė savo planą sumažinti Amerikos gynybos biudžetą, sakydamas, kad ir sumažinus gynybos lėšas, Amerika bus stipriausia pasaulio valstybė, galinti vienu metu su naikinti Kiniją ir Sovietų Sąjungą kartu paėmus. Jis niekam neleisias Amerikos stumdyti.

Tarptautinis Olimpinių komitetas išsirikino naujų pirminku Airijos didiką Lordą Kilanin. Jis pareiškė žiūrėsias, kad komitetas spręstų tik sporto klausimus, bet nesikištų į politinius klausimus.

Izraelio gynybos ministeris Dayanas pareiškė, kad atėjo laikas Izraeliui derėtis su arabais.

Izraelio premjerė Golda Meir pasmerkė savo kalboje parlamente sovietų valdžios uždemus mokesčius išvažiuojantiems žydams. Ji girdėjusi, kad Kremlius greit paskelbs mokesčius ir gimnazijas baigusiems žydams, kurie prieš gaudami vizas turės užmokėti sovietams už mokslą. Meir kreipėsi į viso pasaulio padorius žmones, kad jie spausių Maskvą sustabdyti tokia nežmonišką praktiką.

Antradienį prezidento patarėjas Henry Kissinger apsilankė respublikonų konvencijoje. Garbingiems svečiams skirtose ložėse jis atsisėdo su savo palydove, aktore Rūta Lee-Kilmonte.

Paryžiuje buvo persautas Amerikos ambasados tarnautojas, 24 metų Howard Lee. Sužeista buvo ir jo palydovė, meksikietė. Du vyrai į juos paleido 5 šūvius ir pabėgo.

P. Vietname, Que Son slėnyje vyksta pietiečių puolimas prieš įsibrovusius per savaitę į komunistus. Apie 3,000 pietiečių puola du komunistų batalionus.

UPSALA. — Švedijos seismologijos institutas užregistravo Sovietų Sąjungoje stiprų sprogmą į šiaurę nuo Kaspijos jūros, kur sovietai bando pakeisti kelių vėjų tekėjimo kryptį.

OTTAWA. — Kinijos užsienio reikalų ministeris pažadėjo aplankyti Kanadą. Data dar nustaatyta.

Kanados užsienio reikalų ministeris Mitchell Sharp patenkintas savo kelione į Pekiną rezultatais. Kinija jam pažadėjo pirkti kasmet nemažą kiekį kviečių.

BAIGĖSI SKLANDŽIAI PRAVESTA RESPUBLIKONŲ KONVENCIJA

MIAMI BEACH. — Vakare vakare Miami Beach baigėsi respublikonų konvencija, kurioje nebuvo daug dramatiškos momentų, kaip demokratų konvencijoje, tačiau kuri buvo gerai organizuota ir kuri partijai gali duoti rinkimuose daug naudos. Visos sesijos buvo baigiamos laiku. Televizijos programose konvencija užėmė pačias svarbiausias vakaro valandas ir nesitęsė, kaip demokratų konvencijoje, iki ryto valandų, kada mažai kas televiziją žiūri. Vakare kalbą, priimdamas nominaciją antram terminui, pasakė prezidentas Nixonas ir viceprezidentas Agnew.

Maroko karalius valo kariuomenę

RABATAS. — Maroko karalius Hassanas atleido iš pareigų karo laivyno viršininką komandierį Abaroudi, nors jis ir nebuvo įvertas į samokslą. Karalius patyrė, kad laivyno viršininkas buvo geras generolo Oufkro, nusižudžiusio po nepavykusio pasikėsimo prieš karalių gyvybę, draugas. Net samokslą dieną jiedu kartu pietavė.

Karalius atleido iš pareigų keturis karinio tribunolo narius. Jie teisė ankstyvesniam atentatui suimtus karininkus ir davė jiems labai mažas bausmes. Tribunolas tik vieną nutiesė mirti, o 73 davė kalėjimo bausmes. Karalius mano, kad lengvos bausmės tik skatina kitus bandyti jį nužudyti.

Rusai bijo ambasados keršto

MEKSIKA. — Du sovietų muzikantai, pabėgę iš Leningrado orkestro, gastroliavusio Meksikoje, gavo politinę globą, tačiau pasislėpė, tirdami korespondentams, kad jie biją Meksikoje esančios sovietų ambasados tarnautojų. "Jei jie mus pagaus, jie viską gali padaryti", pareiškė Aleksander Ivanov 32, orkestro trombonistas. Jo draugas Juri Grodecki, 25 metų, bijojo net su korespondentais pasimatyti.

Orkestras turi 100 narių. Du bėgliai išėjo iš savo viešbučio pasakę vadovams, kad jie eina į kiną. Ta proga pasinaudoję du rusai nuėjo į Meksikos policijos įstaigą ir pasiprašė apsaugos.

Bėgdami iš kalėjimo žuvo 14 kalinių

BUENOS AIRES. — Argentinoje 14 kalinių, politinių teroristų, bandė pabėgti iš Patagonian kalėjimo, netoli Trelew miesto. Jie atėmė iš vieno prižiūrėtojo automatinį šautuvą ir prižiūrėtojų prisidengdami, bandė priartėti prie kalėjimo vartų. Sargai pabandžius bėgti į šalį, teroristai jį peršovė, tačiau tada kiti prižiūrėtojai atidarė į bėgančius ugnį, keturiolika kalinių žuvo, jų tarpe keturios moterys, kiti penki, įskaitant vieną moterį buvo sužeisti.

Zuvusių tarpe buvo Ana Maria Villareal Santucho, kurios vyras prieš savaitę sėkmingai pabėgo iš kito kalėjimo su penkiais teroristais ir pagrobė keleivinį lėktuvą išskrido į Čilę, kur gavo politinę globą. Čilė atsisakė atiduoti Argentinai šiuos pabėgėlius ir perdavė jų bylą Čilės Aukščiausiam teismui.

Maskva išmetė filmų vadovą

MASKVA. — Vyriausybė Maskvoje paskelbė dekretą, kuriuo pašalinamas iš pareigų ilgametis filmų pramonės prižiūrėtojas Aleksej Romanov. Jo vieton Valstybės Kinematografijos komiteto pirmininku paskirtas Filip Jermas, centro komiteto kultūrinės sekcijos vicepirmininkas.

Dekrete sakoma, kad sovietinių filmų gamintojai pradėjo pamėgdžioti Vakaru pasaulio buržuazinį skonį ir pradėjo nebekreipti dėmesio į ideologinį filmų turinį. Valdžios žygis dar atkreipia dėmesį į faktą, kad visas sovietų menas ir kultūra turi tarnauti valdžios tikslams, vadinamai, partijai. Pernai panašus dekretas buvo palietęs literatūros kritikos sritį.

PRUSIJOS MIŠKŲ ISTORIJA

Apie Prūsijos miškų ūkį davė iš turtingesniųjų Lietuvių prezidentą ir tvarkymą nedaug žinių išlikę. Tiksliau, išlikę tik tų žinių nuotrupos. Maž, aštuonioliktame amžiuje kilęs didžiulis gaisras sunaikino Gdansk archyva. Yra žinoma, kad Prūsijos miškuose jau nuo seno buvo ūkininkaujama labai tvarkingai. Labai griežtos buvo ir baudmos už įvairius nusizengimus miške. Taigi, piliečiai buvo įpratę laikytis tvarkos.

Buvo išleista daugybė potvarkių, liečiančių miškų ūkį. Pavyzdžiui, 1416 metais buvo uždrausta miškuose ganyti gyvulius, nustatyta medžių taksa.

1421 metais buvo uždrausta be leidimo kirsti medžius vietiniuose miškuose. Šis draudimas lietuvių ir kryžiuočių riterių.

1587 metais išleistoje miškų tvarkymo instrukcijoje buvo draudžiama: kirsti žalius medžius, išimti laukines bites iš medžių, vaikščioti miške su šautuvu, deginti medžius pelenams, iki švento Jokiūbo (IX. 6) gaudyti laukinius paukščius.

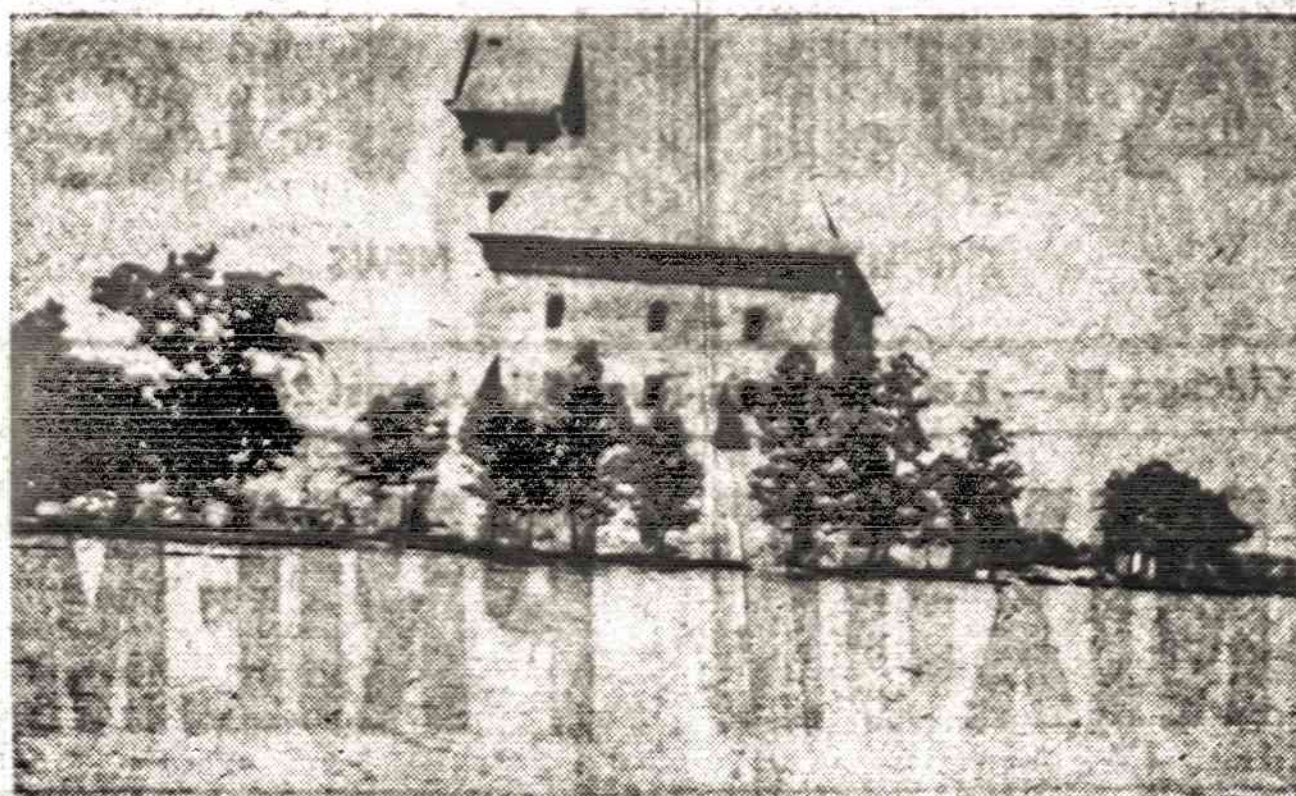
Yra žinoma, kad jau nuo seno Prūsijos miškų administravimą gimininkijos ir eiguos. Pirmosios išsamesnės žinios apie tai yra išlikusios nuo 1588 metų. Tada šios srities miškuose buvo 16 gimininkijų.

Jau XVI amžiuje tarp Prūsijos ir Lietuvos užsimezgė glaudūs prekybūs ryšiai. Tuo metu stambūs prūsų pirkliai nuomavo

miško eksportas tada buvo pati pelningiausia prekybos rūšis ir tuo versdavosi visi Lietuvos pirkliai. Medžio gaminiai buvo gabenami į Gdanską (Dancigą), kuris buvo tapęs pirmos eilės medžio eksporto centru.

Turėjo paklausa Prūsijoje ir kiti miško produktai, kaip degtas (platesniu mastu iš Lietuvos buvo pradėtas eksportuoti tik XVI amžiaus pradžioje) ir derva. Buvo išvežamas taip pat ir Lietuvos medus — Tilžės, Iščio apylinkėse iš jo buvo daromas mūdas.

Antra svarbi ir sena Lietuvos eksporto šaka į Prūsiją buvo vaškas. Pavyzdžiui, Labguvos 1552 metų miltų knygoje vaško miltų reještai yra vedami atskirai, nors kitos prekės sąrašuose rašomos kartu. Nuo 1551 metų rudens iki kitų metų to paties laiko Labguvoje vien už iš Lietuvos išvežamą vašką buvo gauta trečdalis visų prekių miltų. Daug vaško buvo siunčiama iš visų Lietuvos parduotuvėlių ir Kauną ir Vilnų, kur stambūs prūsų pirkliai nuomavo

Trakų pilsa nuo ežero pusės

Kartais atskiri gabalai vaško sverdavo iki 50 akmenų ("akmenis" svoris tada buvo labai nepastovus ir siekė maždaug 13 kilogramų).

Kita gerai žinoma ir paplitusi Lietuvos prekė, buvo įvairios rūšies kailiai. Šalia paprastiausių kiškių, voverių, vilkų, meškų, šunų ir naminių gyvulių išdirbtų ir neišdirbtų kailių, Prūsijos rinkon patekdavo ir patys brangieji — šermuonėlių, ūdrų, bebrų, sabaunių, kiaunių ir šėškų kailiukai.

Tuo metu Lietuvos keliai buvo prasti, ir prekyba daugiausia vyko Nemunu. Iki Kauno Nemuno galėjo plaukioti tik mažesni laivai, o Kaune prekės buvo perkraunamos į didesnius laivus.

Karaliaučius turėjo teisę rūšiuoti — "brokyti" medžius, pelenius, degutą ir dervą. Šis rūšiavimas skaudžiai paliesdavo lietuvių prekybinius reikalus. Dažnai "brokeriai" sukdavą: iš daugelio pelenų statinių į gerąją rūšį išrinkdavo tik mažą dalį, o už likusius, kaip "prastą rūšį", pigiai mokėdavo. Vėliau tuos "prastesnius" pelenus slapčia sumaišydavo ir pardavdavo kaip gerus. Panašius dalykus pasitaikydavo ir tikrinant mišką bei kitas prekes.

Ypač daug miškų teisėtarkos nuostatų išleido Prūsijos karaliai Fridrichai. Apie tai pasakoja 1760 metais išleistas "Prūsijos valdžios gramatos, pagraudėnimai ir apsakymai lietuviams valstiečiams".

1734 metais Prūsijos karalius Fridrichas Vilhelmas I išleido įsaką, draudžiantį karaliaus giriose medžioti žvėris bei laukinius paukščius (bauda kalėjimas ir turto konfiskavimas).

1739 metais tas pats karalius išleido įsaką draudžiantį kirsti ažuolus (draudžiama kirsti ažuolus dvarininkų ir miestiečių giriose — nusikaltę baudžiami įvairiais sunkiais darbais: griovių kasimu, malkų kirtimu, akmenų rinkimu iš dirvų ir pan. Kiekvienas neleistinai nukirstas ažuolas įkainojamas trimis — keturiais auksiniais).

1744 metais Fridrichas II įsakė naikinti jo karalystėje žvirblius ir varnas. Iš kiekvieno valstiečio ir lanką turinio

miestiečio buvo reikalaujama kasmet po 12 žvirblių galvų, iš sodininko — 15, o iš kamininkų, kumelių ir malūnininkų — po 6 galvas. Buvo reikalaujama atnešti nužudytų varnų kojų, skaičiuojant, jas poromis. Pavyzdžiui, girininkai, eiguoliai ir sargai kasmet turėdavo atnešti 24 varnų kojas. Už neatneštą žvirblių galvą reikėjo mokėti trečioką baudos, už poros varnų kojų neatnešimą — aštuntoką.

1770 metais karalius išleido pakartotiną įsaką, draudžiantį kirsti ažuolius — "Atnaudojinti bei aštrintą paliepiną". Čia ir bausmės buvo numatomos griežtesnės — net kalėjimas, teguauant vandens ir duonos. Štai už jauno ažuoliuko nuplovimą botkočiu pasidaryti, paliepinas skelbė tokias bausmes: kas bus sugautas su ažuoliuku botkočiu, kieno nors kito padarytu, tas mokės penkis dolerius pabaudos, o kas botkotį iš ažuoliuko padirbs, tas ne tik turės sumokėti nuostato dydžio pabaudą, bet dar ir mėnesį kalėjimo atsedinti. Tam, kuris nurodys tokį kaltininką, skiriamas doleris atlyginimo.

1775 metais buvo išleistas "Girių įstatymas" (Immediate instruction). Įstatymas liepė mišką padalinti metinėmis biržėmis ir kasmet kirsti tik po vieną biržę. Kas 80 — 100 žingsnių paliekant po viena seklinę medį. Mišką kirsti leidžiama nuo kovo pirmos iki spalio pirmos dienos.

1789 metais išleidiama įsaką, draudžiantį leisti palaidiems šunims begioti po girias ir laukius. (Palaidūs šunys girininkai turi šaudyti, o tokio šuns savininkas privalo sumokėti už šunį dolerį baudos.)

1794 metais tas pats Fridrichas II išleidiama įsaką dėl žvėrienos pardavinėjimo (uždraudžiama medžioti be leidimo miške ir pardavinėti žvėrieną ir žvėrių kailius — baudžiama įvairiomis bandomis, jų tarpe ir kūno bausme, konfiskuojant sumedžiotą žvėries mėsą ir kailį).

1794 metais Prūsijos vyriausybė išleidiama įsaką dėl atlyginimo už girios padėgėjo nurodymą (25 doleriai atlyginimo skiriama tam, kas praneš apie asmenį, uždegusį girią netyčia ir 50 dolerių — už padėgusio tyčiomis, iš blogos valios, nurodymą).

1880 metų vyriausybės įsaką, kas uždraudžia gyvulių ganiavą giriose (nusikaltę baudžiami kūno bausmėmis, pinigine bausme ir kalėjimu).

Mergina panorą tapti matadore

Graži dailios sudėties 24 metų amžiaus mergina, ispanė Angela Fernandez, panorą būti matadore. Ispanijoje matadorų unija moterims šiuo sportu amatu užsiiminėti draudžia.

Angela Fernandez Pietų Amerikoje yra jau su buliais kovojusi ir net tris kartus buvo builių aplandytą — sužeistą. Ji yra įsitikinusi, kad Ispanijoje moters diskriminacijos neprireiktų būti.

Negalėdama gauti iš unijos leidimo tapti matadore, pasisamdė advokatą ir padavė unijai.

Miško tuo metu buvo sodinama palyginti nedaug. Žinoma, ir karaliaus apgaudinėjimo faktų: prie kelių, kuriais keliaudavo karaliai, apsidėdavo tik siauras juostas, o toliau likdavo tušti plotai.

S. Karčiauskas
(iš "M. G.")

Ją [auksclausij] Ispanijoje darbus tvarkantį ir prižiūrintį teisėmadridę. Jos advokatas Jose Briones teisme aiškino, kad mergina Angela Fernandez tikrai yra diskriminuojama. Jis pasakė teismui, kad jeigu Ispanijoje leidžiama moterims spar dyti kovinį — futbolį, būti advokatu, skraidyti piloto pareigose lėktuvu ir nedraudžiama kitokias pareigas atlikti, tai unija neprivalėtų drausti ir jo atstovaujamai Angelai Fernandez matadore būti.

Teismas priėjo išvados, kad mergina Angela Fernandez tikrai diskriminuojama ir leido jai būti matadore, bet tik ant arklio balne. Gal mums tas ir keistai skamba, bet matoma Ispanijoje labai svarbus klausimas. Niekas nepadarysi, kiekvienas kraštas turi savus papročius.

S. J.

NAUJIENOS, KIEKVIENO
JAKSC ŽMOGAS
DRAUGA

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4640 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings
All accounts com
pounded daily —
paid quarterly

6%

2 Years Savings
Certificate
(Minimum \$5,000)

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Ambrosio knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicagoje lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagoje atvykęs lietuvius, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 421, 44 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kiti organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bievinis, PENKTIJI METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00
- K. Bievinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, SEMUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, 1 dalis, 208 psl. įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00; 2 dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00
- Dr. K. Geinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDŲ, gražiai įrista, 416 p. \$5.50
- Juozas Liūdžiūnas, RASTAI, 250 psl. \$3.00
- Liūdžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrista 968 psl., dahar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, 8, ILL. — Telef. HA 1-6100

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje, pro turpintu, sniega liepia lazdynui išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Uramatiskai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaioja, juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

- Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:
- 1. J. Augustaitis, Vaiciūnienė, ZVAIGŽDŲ NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.50
- 2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos Kūleninio turnamento, 157 psl. \$2.00
- 3. Burky Juze, EILERASČIAI IR RASTAI, 165 psl. \$1.50
- 4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilų rinkinė, 164 psl. Kaina \$2.00
- 5. Kleopas Jurgelionis, GLUOJ. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00
- 6. Anelotijus Kairys, LUKSINE SEJA. Eilėsciai, 88 psl. \$2.00
- 7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ SVENČI. Eilutės pasakojimai apie išvengtą lietuvių šėvės laikais su autoriaus iliustracijomis — \$5.00
- 8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAI, Aniano-Baranausko "Anyksciu Sielis", vertimas, 42 psl. \$2.00
- 9. Balyš Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00
- 10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00
- 11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50
- 12. Petras Sagalas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilutė kurinė, 92 psl. \$1.00
- 13. Petras Sagalas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėsciai, 112 psl. \$1.00
- 14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00
- 15. Elena Turienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėsciai, 88 psl. \$2.50
- 16. Alfonsas Tyrolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinkinė, 180 psl. \$3.00
- 17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 104 psl. \$1.00
- 18. Adomas Jankas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00

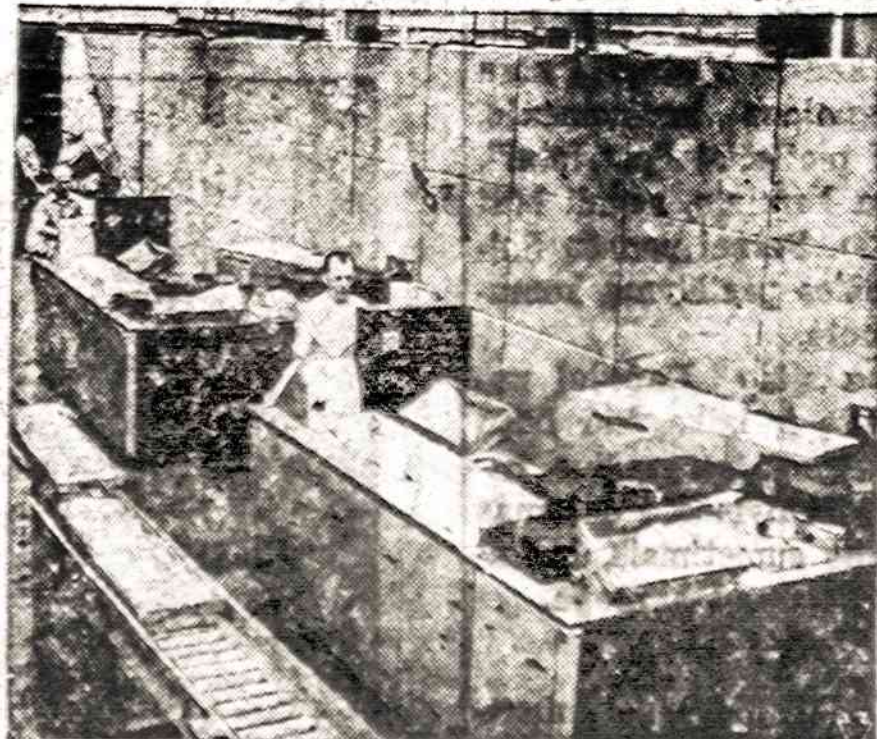
Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųsti čekį ar pinigų orderį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Modern Equipment For . . .

. . . Better Mail Efficiency

The new OCR II (Optical Character Reader) reads envelope addresses for mail sorting of more than eight tons of mail a day. This new electronic address reader, built by Philco-Ford Corporation, has two operators and can feed the letter sorting machine at the rate of 42,000 envelopes per hour, directing letters into 305 destination bins. The OCR II sorts directly to the mail carrier, firms and post office box numbers as well as to cities and states.

One good reason is the Payroll Savings Plan. About three-fourths of all Bonds are purchased through the Plan. It's helping Americans save more money than they ever dreamed they could.

That's because the Payroll Savings Plan is such an easy way to save. All you do is sign up where you work and the amount you specify is set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's the easy way to build a nest egg.

You've got your reasons to save money. There's one great way to do it painlessly. Join the millions who are buying Bonds the Payroll Savings Way.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are redeemed at face value, or destroyed. When needed they are redeemed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Buy U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, ILL. 60608

SPRAGA TARP DVIEJŲ GENTKARČIŲ

Jaunieji pasisako apie santykius su tėvais

Naujai išleistame Kristijono Donelaičio aukštesniosios mokyklos mokinių metraštyje yra gana įdomūs keturiolikos aštuntaklasių pasisakymas, kaip jie žiūri į santykius tarp jaunųjų ir senųjų arba tarp savęs ir savo tėvų.

Proga šiems abiturientams pasisakyti davė Balio Sruogos drama "Baisioji Naktis", kurią tie 14 abiturientai beanalizuodami bando "Baisiosios Nakties" charakterius palyginti su nūdienos problemomis.

jpr.

Tėvo ir sūnaus konfliktas Balio Sruogos dramoje "Baisioji Naktis"

Apie Balio Sruogos dramą rašo Loreta Snarskytė, VIIIa kl.

Balio Sruogos istorinės dramos nėra tokios kaip kitų rašytojų, kuriuos aš žinau. Jos yra patikimesnės, nes dramų veikėjai yra labai žmogiški. Aprašydami kunigaikščius, didvyrius ar kitus istorinius asmenis, jis juos vaizduoja kaip realius žmones, ne kaip kokius dievus ar mechaniškas būtybes, kurie neturi nei jausmų, nei svajonių.

Istorijos knygoje yra aprašyta Lietuvos praeitis. Įvykiai ir žmonės yra tikri, bet jie yra taip atpasakojami, kad negali pajusti, kodėl tie žmonės taip elgėsi. Atrodo, kad jie nieko nejaucia ir negalvoja, ir skaitytojas negali žiūrėti į juos kaip į tikrus, gyvus žmones, tokius kaip mes. Sunku suprasti, kodėl tie žmonės elgėsi taip, o ne kitaip, ir kaip mes elgtumėmės, jeigu būtume jų vietoje.

Sruogos dramose yra kitaip.

Kunigaikščiai ir didvyriai turi tuos pačius jausmus kaip ir mes. Mes juos suprantame ir atjaučiame. Dėl to viskas atrodo tikrai ir patikima, ir labai lengva pajusti, kad viskas tikrai yra įvykę.

"Baisioji naktis" yra viena iš tokių dramų.

Dramos "Baisioji naktis" turinys Pasakojas: Vilija Bildušaitė (VIIIb), Rūta Norkutė (VIIIb) ir Zenonas Balčiūnas (VIIIb)

Savo veikale "Baisioji naktis" Balys Sruoga paliečia 1905 m. revoliucijos laikotarpį Lietuvoje.

Prasidėjus revoliucijai ir uždarius mokykloms, studentas Jurgis Skumbinas grįžta į tėviškę. Tėvas sutinka jį šaltai, nes jau prieš tai Jurgis buvo pasipriešinęs eiti į kunigus. Tėvas jį labai blogai žiūrėjo ir tarp jų buvo nesantaika.

Dabar pastebėjus, kad grįžęs

PROF. BALYS SRUOGA

sūnus yra revoliucionierius, tėvas dar labiau pyksta. Mat, pagrindinis kovos tikslas buvo išsivaduoti iš caro priespaudos, o tėvas Skumbinas buvo viršaitis ir norėjo išlaikyti tvarką ir paklusnumą carui. Tėvas stengėsi sūnui trukdyti, kiek galėjo.

Apsilankius pas juos dvarininkui grafiui Ruopai, paliečiamas bežemių klausimas. Ruopa bando prikalbėti Jurgį neiti su revoliucija. Jei kils revoliucija, grafo dvaras bus išdalintas. Grafas siūlo, jei revoliucija aprimtų, savo dvaro žemes išdalinti pats. Jurgis supranta grafo veidmainiškumą ir jį išmeta. Tėvas užpyksta ir išvaro jį iš namų.

Jurgis apsigyvena pas revoliucionierių vaistininką su savo sužadėtine Munia. Jo mama, kaip beveik visos mamos, truputį simpatiškesnė už tėvą, aplanko Jurgį ir prašo, kad jiedu negyventų be bažnytinio jungtųjų. Bet vesti nėra laiko: Jurgis turi rūpintis revoliucija.

Valstiešius kieme susirinkime kalba Jurgis. Jis išrenkamas atstovu į Vilniaus seimą. Tėvas bando susirinkimą išardyti ir Jurgis jį atstato iš viršaus pareigų. Tėvas pašaukia kazokus, kurie suima Jurgį ir pasodina į kalėjimą.

Kalėjime žmonės kalbina Jurgį pasiduoti ir būti jų žmogumi, bet Jurgis laikosi savo pareigų ir nusistatymo. Jo mama applanco jį kalėjime ir pasakoja, kad tėvas gailisi, kad pašaukė kazokus. Jurgis turi pasirinkimą — arba atsakyti revoliucijos arba mirti kalėjime ar Sibire.

Jurgis iš kalėjimo išvaduojamas draugais, bet jis randamas miške kazokų nužudytas, o Munia sužeista.

Ir taip baigiasi drama.

Ką apie tai galvoja Raimundas Kuntzmanas (VIIIb)

Jurgis nori, kad Lietuva būtų laisva, kad visi žmonės būtų lygūs ir nebebūtų vargšų. Jis nori pagerinti gyvenimą. Jo tėvas yra viršaitis, politikierius. Jis pats turi neblogą gyvenimą, jis bijo pasikeitimo, nes gali nepasisekti ir tada jis praras savo vietą. Todėl jis įsako sūnui ramintis. Tėvas ir sūnus žiūri vienas į kitą kaip į priešą.

Atrodo, kad kiekviename amžiuje yra generacijų arba kartų skirtumai. Ir vis jaunesnė karta kaltina vyresnę už blogumus pasaulyje.

Aušra Laurošonytė (VIIIb)

Jurgio ryžtas ir pasiaukojimas duoda pavyzdį jaunajai kartai iškovoti Lietuvai laisvę, senajai kartai susimąstyti, persigalvoti ir eiti vienybėje su jaunimu, suprasti jo idealus, kurie yra jiems brangūs, kaip ir jų gyvybės.

Jonė Kliknaitė (VIIIa)

Man šis Sruogos veiklas priemeną šių dienų tėvų ir vaikų santykius. Tėvai nemori išsivadėti savo socialinių pareigų ir taikyti prie vaikų. Dėl to ir ištinka visokie nesupratimai šeimoje. Aš ne nebandyčiau išaiškinti, ką tėvai ir vaikai turėtų daryti geriamam gyvenimui, bet aš tik noriu pareikšti, kad santykiai yra šiandien labai panašūs kaip ir buvo revoliucijos laikais. Revoliucionierių vaikai nesutinka su į valdžią patekusiais tėvais.

Rūta Norkutė (VIIIb)

Tėvai gal nevisada pajėgia ar nori suprasti, kad kiekvienas žmogus turi savo pažiūras ir nori gyventi, kaip jam atrodo geriau. Aš galvoju, kad senoji karta turėtų daugiau stengtis suprasti jaunesnius.

Gyvenimas keičias, taip pat ir žmonės. Visada buvo gero ir blogo, gerų ir blogų žmonių. Mano nuomone, reikėtų stengtis išvengti aštrių konfliktų ir norėti taikiai būdu panaikinti skirtumus tarp senosios ir jaunosios kartos.

Guoda Jelionytė (VIIIb)

Konfliktas tarp studento Jurgio ir jo tėvo yra gilus. Tai dve-

jų žmonių skirtingi moralai, galėtume sakyti, kad tai gilus "generation gap", lietuviškai sakant, plyšys tarp kartų. Tėvo nusistovėjusi nuomonė niekad nesikeičia. Tėvas yra labai užsispyręs, niekuo giliau nesidomi. Tėvui rūpi sudaryti gerą vaizdą prieš kitus ir užtai jis draudžia Jurgiui net galvoti apie revoliuciją. Jurgis turi jaunuolio entuziazmą ir stipriai gina savo įsitikinimus.

Tarp Jurgio ir jo motinos yra moralinis konfliktas. Mama nepitaria Jurgio gyvenimui viename bute su Munia be bažnytinio jungtųjų. Štai ir vėl dvi skirtingos nuomonės. Jurgis nieko blogo nemato. Mama daro tėvo klaidą — galvoja, ką kiti žmonės pasakys.

Toliau — konfliktas tarp grafo Ruopos ir Jurgio. Grafas randą sau gerą išeitį: duoda Jurgiui pasiūlymą, kuris tik jam pačiam duotų naudos. Tai yra konfliktas tarp žmogaus su gerais motyvais ir to su blogais.

Jurgio suėmimas ir uždarymas į kalėjimą yra kitas konfliktas, kurį galėtume pavadinti "fizinės jėgos" konfliktu. Prieš Jurgio norą jis yra kazokų nutempiamas į kalėjimą. Tas fizinės jėgos konfliktas pasireiškia dramose pabaigoje, kai nužudomas Jurgis ir sužeidžiama jo sužadėtinė Munia.

Yra taip pat nuolatinis konfliktas Jurgio viduje: jį paveikia pasipriešinimas prieš tėvą. Tai jį erzina, jam trukdo. Jurgis nėra bejausmis, negali lengvai priimti tėvo nustatymo.

Jurgis yra kilnių idealų žmogus: jis veržiasi pagerinti krašto gerovę. Saviems jis sukelia širdies skausmą, nes drastiškai elgiasi ir atstumia visas seniai priimtas morales.

Vita Musonytė (VIIIa)

Jurgis nepasiduoda tėvo spaudimui, jo idėjos nesutampa su tėvo, jis stipriai kovoja ir tėvui nenusileidžia. Revoliucijos metu tėvas ir sūnus tiesiog pasidaro prieši. Tėvas ir sūnus myli vienas kitą širdyse, bet jų nevienodos vertybės juos, taip žiauriai skiria.

Šiandien tebėra gyvi kartų skirtumai. Tėvams vis atrodo, kad jų vaikai nebevertina ramaus gyvenimo, kad vaikams tik svarbu nugriauti esamą valdžią. Vaikai yra revoliucionieriai tėvų akyse. O vaikams yra sunku suprasti savo tėvus. Jie nėra

tielk pergyvenę, kaip jų tėvai ir ne tiek patyrę. Jų idėjos sukasi jų galvose, bet jie mažai žino, kaip iš tikrųjų jas reikia pritaikyti gyvenime.

Kai jie bando savo idėjas įgyvendinti, išsivysto konfliktai tarp tėvų ir vaikų.

Loreta Snarskytė (VIIIa)

Kaip seniau, taip ir šiandien, taip ir rytoj — visados egzistuos skirtumai tarp kartų. Jaunimas turi kitokias pažiūras negu suaugusieji. Suaugusieji yra daugiau pasaulio matę, jų jaunystė buvo kitokia negu mūsų dabar.

Jaunimas nėra tiek daug išgyvenęs, neturi tiek daug patirties. Mūsų pažiūra yra labai idealistinė, mes turim stiprią viltį ir norim pakeisti, kas mums nepatinka, kaip Jurgis norėjo daryti ir darė "Baisiojo naktį".

Aš nesakau, kad viena karta yra teisinga, o kita ne. Kas iš tikrųjų yra teisus, kad mes taip užsidarom savo mintyse ir savo idėjose, kad mes visai neklasom, ką kitas turi pasakyti, ir dėl to galim nesvietiškai susipyksti. Tai yra tas momentas, kada pametam kitam pagarbą. Taip atsitiko su Jurgiu ir jo tėvu. Tėvas buvo toks užsispyręs, kad jis uždarė savo akis ir ausis ir nenorėjo suprasti, ką jo sūnus norėjo ir ką jis galvojo.

Baisiausias dalykus yra, kaip pradedam manyti, kad tik mes esame teisingi. Štai kada nelaimės prasideda.

Vilija Bildušaitė (VIIIb)

Ir šiuose laikuose yra senosios ir jaunosios generacijos konfliktai. Turim skirtingas nuomones kaip rengtis, šukuotis, kur eiti ir kitų skirtingų idėjų. Tie skirtumai buvo ir visada bus.

Zenonas Balčiūnas (VIIIa)

Jurgis žuvo, nes jis ir jo tėvas turėjo tiek daug išdidumo, kad nė vienas nenorėjo nusileisti ir išlyginti tuos skirtumus. O mama, abiemis simpatiška, nežinojo, ką daryti.

Taip ir šiandien darosi. Sūnus, kuris yra augintas pagal tėvų filosofiją, kad be pinigų nieko nėra, pamato, kad tai yra netiesa. Jaunimas mato, kad negalima sakyti, jog pinigais nėra laimė. Jis daugiau pinigų turi, tuo daugiau dirbi ir atimi laiko nuo dalykų iš kurių gautum tikro džiaugsmo. Daug jaunų žmonių tiki, kad pinigais reikia godumą, neapykantą, kovą ir nesąnelaimes. Dėl to jie eina prieš tėvus ir kreipia savo dėmesį ne tiek į pinigą, kiek į darbą, kurį teikia žmogui džiaugsmo.

Cia yra tik vienas pavyzdys; jų yra daug daugiau.

Regina Seibutytė (VIIIb)

Ar tėvos ir sūnaus konfliktas B. Sruogos dramoje "Baisioji naktis" yra kartų skirtumas, ar ne?

Skirtumas tarp kartų įvyksta tada, kai išvien yra neaiškumų tarp tėvų ir vaikų, kai jie nemori suprasti vienas kito ir galvoja, kad kita pusė niekad nieko neįmano.

Be to, kai neaiškumai pasitaiko tik kartais, tai yra labai normalu, nes dažniausiai tėvai ir vaikai supranta vienas kitą ir labai gerai sugyvena.

Mano nuomone, skirtumai tarp kartų buvo ir visuomet bus. Bet kiti galvoja, kad kartų skirtumai visiškai nėra.

Kokia jūsų nuomonė?

BIZNIERIAI KORIE GARSTINAI "NAUJENOSE". — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nel vienas žmogus noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėiti į "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigus, tuojau knyga pasieksime.

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000 OR MORE Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 One Year Maturity

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

5 1/4% PER ANNUM SHORT TERM 3 OR 6 MONTH TERM Minimum \$1,000

CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau finansavimui. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

Be to kokiais finansiniais reikalais kreipkitės į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesių dieną, nėra nuostimės nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Vaikams stovyklas dar tikslai statys

Jeigu Cicero Lietuvių Bendruomenės pirmininkas būtų pasiteiravęs apie pionierių stovyklas "tarybinėje" Lietuvoje, tai jis, ko gero, būtų neskubėjęs savo gražios žmonos ir sveikų vaikų siųsti į Lietuvą. Pionierių stovyklų klausimu vis ateina daugiau informacijų iš pačios Lietuvos, kelias svarbesnes žinias parveža Lietuvoje buvę ir stovyklas matę Amerikos lietuviai. Reikia manyti, kad Cicero lietuvių vaikučiai bus nuvežti į pačias geriausias stovyklas, bet stovyklavimas nepasieks savo tikslo.

"Tarybinėje" Lietuvoje kelios geros stovyklos yra tikslai aukštų komunistų partijos pareigūnų vaikams. Tose stovyklose nieko netrūksta, bet į jas priimami tikslai Lietuvių stovinčios sovietų kariuomenės generolų ir pulkininkų vaikai. Priimamas vienas kitas rusams nuosirdžiai tarnaujančio ir į aukštą vietą įkopusio lietuvių komunisto vaikas, bet jų labai mažai. Ciceriečiai juk norėjo, kad "tarybinėje" Lietuvoje jų vaikai galėtų bent lietuviškai gražiai pramokti. Tuo tarpu geresnėse stovyklose rusų vaikai tekalba tikslai rusiškai. Tose stovyklose su žiburiu reikia ieškoti vaiko, kuris galėtų lietuviškai kalbėti. Tai liudija stovykloje buvęs vienas čekagietis, Naujienose paskelbęs savo išpučius.

Bet mums nereikia čekagietų. Vaikų stovyklų reikalu didelių straipsnių parašė Bronius Lopata, okupuotos Lietuvos profesinių sąjungų sekretorius. Ne vienos kurios pramonės šakos sekretorius, bet visų profesinių sąjungų sekretorius. Savo staipsnyje jis kalba, kad netolimoje ateityje viena profesinė sąjunga Palangoje pastatys 2,800 vietų stovyklą vaikams; kad Vilniaus statybos kombinatas Nemenčinėje pastatys 400 vietų stovyklą, o Kauno radijo gamykla Pakarklėje 1975 metais pastatys 560 vietų stovyklą. Visa tai labai gerai, rašo Lopata, bet tai yra tikslai ateitis, o šios dienos kasdienybė yra visai kitokia. Vaikams stovyklų dabartinėje Lietuvoje dar nėra. Yra kelios stovyklos, įrengtos tikslai įtakingų komunistų ir krašto valdovų vaikams. Stalino laikais panašios stovyklos buvo įrengtos Leningrade, Maskvoje ir Sochi srityje. Paprastų žmonių, darbininkų, darbo pelių vaikams stovyklų dar nėra.

Savo rašinį Bronius Lopata komunistų partijos centro komiteto organe baigia šitokiu paragrafu:

"Stovyklose trūksta ne tik pedagogų, bet ir muzikos, fizinio auklėjimo vadovų, virėjų bei kitų spe-

JAUNIMO KLAUSIMAIŠ (3)

KAS MUS SKIRIA

P. STRAVINSKAS

Būtų labai gražu, net idealu, jei mes, visi lietuviai, tiek vyresnieji, tiek ir mūsų jaunimas, būtume vieni ir tų pačių pažiūrų į mūsų tautą, į Lietuvos valstybę, į mūsų priklausomybę etninei - nacionalinei lietuvių tautai, taip pat Lietuvos valstybinei tautai; į mūsų paskirtį ir uždavinius savi tautai ir valstybei; tretyje, laisvajame pasaulyje; kad mes visi gražiai sutartume laisvinimo darbą.

Bet to, deja, nėra. Mes, vyresnioji karta, daug kuo skiriamės nuo buvusios kartos. Skiriamės ne tik savo pažiūromis, bet ir jausmais. Dabar pažiūrėkime, kas gi mus, iš tikrųjų, skiria (konkrečiau)?

I. Mus skiria, pirmiausia, mūsų pažiūros į lietuvių. Mes, vyresnieji, labai vertiname tai, kas rėmė mus į tautą, į tautingą bendruomenę, tuom tarpu kai mūsų jaunieji to nelygina. Vertina arba net ir visai nevertina. Pvz., jie nevertina savo tėvų kalbos. Dėl to tik retas jų temoka gerai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Jie nevertina savo lietuviškos kilmės. Todėl ja ir nesidomi, nestudijuoja savo tautos praeities. Jie nevertina Lietuvos valstybės, kaip tokios. Todėl jie nestudijuoja mūsų valstybės istorijos, kitų

cialistų. Mūsų manymu, šiuo klausimu, be švietimo ministerijos, konkrečiai paramą turėtų teikti aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo, Prekybos ministerijos ir kitos žinybos. Būtų gera, kad jos atsakytų už šių kadru parinkimą ir paruošimą, o darbas pionierių stovyklose taptų garbės reikalu, kad teisę jose dirbti iškovotų labiausiai kvalifikuoti specialistai. Juk jiems patiktų mūsų ateitis — vaikai savo rožutę — profsąjungų organizacijos turėtų gerokai pagalvoti, kaip paskatinti šiuos darbuotojus". (Tiesa, 1972 m. rugp. 18 d., 2 psl.).

Jeigu toks Lopata abejoja, ar verta siųsti vaikus į dabar esančias pionierių stovyklas, jeigu jose vaikai rūpinasi abejotino pasiruošimo žmonės, jeigu ten nėra net tinkamų fizinio auklėjimo mokytojų, tai kuriam galui tai Cicero grupelį reikėjo taip jau skubėti su tais keliais vaikais? Iš Lopatos rašinio aiškiai matyti, kad pionierių stovyklos yra tikslai pirmoje organizavimo stadijoje. Planus vadovai turi labai gražius, bet jie gražūs tikslai ateičiai. O šandieninė tų pionierių stovyklų tikrovė yra visai kitokia. Pasirodo, kad esančiose stovyklose nėra net tinkamų virėjų, kurios galėtų vaikams pagaminti sveiką ir skanų maistą. Iki šio meto niekas tomis stovyklomis nesirūpino ir pinigų neskyrė. Stovyklas turės statyti vaikai tėvai, jeigu valdžia leis jiems tas stovyklas statyti ir skirs statybai reikalingas medžiagas.

Vaikų siuntimo organizatoriai tvirtino, kad "tarybinėje" Lietuvoje vaikai tikslai turės progos ne tik užgirsti gryną lietuvių kalbą, bet patys galės savo akcentą ir ištarimą pataisyti. Tremtyje gimusieji ir Ciceroje gyvenantieji vaikai esą negali lietuviškai gražiai kalbėti. Tremtyje lietuvių kalba noroms ne noroms susidarko. Tuo tarpu Lietuvoje jie kitaip negalės kalbėti, kaip lietuviškai, kalbos jie ten pramok. Jie ir čia apsigaus. Stovyklų lietuvių vaikams "tarybinėje" Lietuvoje dar nėra. Jeigu viena kita pradėjo veikti, tai tvarka joje labai prasta. "Tarybinė" valdžia neleis Amerikos lietuvių vaikų į tokias stovyklas. Jie bus pasiųsti į geresnes stovyklas, bet tose vaikai kalba rusiškai, o ne lietuviškai. Svarbiausio tikslo — lietuvių kalbos patobulinimo — ciceriečių vaikai nepasiek. Jeigu organizatoriai būtų pasiteiravę ir daugiau patyrę apie dabartinę padėtį, tai jie būtų palaukę, kol Lietuvoje būtų bent pastatę vaikams stovyklas.

net nežino mūsų žymių valstybės veikėjų, netgi Lietuvos valstybės prezidentų. Jie neturi sentimentų mūsų turėjai valstybei. Jie nevertina tautinių papročių. Todėl jų ir nesilaiko savo privačiame ar net ir pusiau viešajame gyvenime. Jie nevertina mūsų tautinio bendruomeniškumo. Todėl jie dažnai išsiskiria iš lietuvių kolumėnų, apsigyvena svetimoje aplinkoje. Taip ir miršta jie, kaip lietuviai, su savo jaunučiais. Jie nevertina net lietuviškų papročių, kurias sukūrė ir laikė, kaip mūsų religinės kultūros centrus ir židinius, prieš mus gyvenę lietuviai. Dėl to daug jų net ir nepriklauso lietuviškai parapijai.

Šios mūsų skirtingos pažiūros į lietuvių, taip pat mūsų kitokie jausmai, sentimentai tam, kas lietuviška, skiria mūsų kartas vienas nuo kitos.

II. Mus skiria, toliau, nesutikimas bendrame lietuviškame darbe.

Būdami skirtingų pažiūrų į lietuvių, mūsų jaunieji nenoriai dedasi į mūsų bendrines organizacijas ir išvis į lietuviškas organizacijas, išskiriant tik savo specifines.

Nedaug jų tematoje ir LB, kur jie dar daugiau nei kitur pasireiškia.

Pasaulėžvalginėse ar politinėse organizacijose jų, mūsų jaunimo, galima sakyti, visai nematyti.

Nesusitinkamos bendrame idėjiniame darbe, tos dvi mūsų kartos tolsta viena nuo kitos.

III. Mus skiria nesutarimas ypač tautos laisvinimo klausimais.

Nesidomėdamas Lietuvos valstybe, jos teisine struktūra, mūsų jaunimas nesuvokia mūsų politinių grupių (partijų) reikšmės, turėtos Lietuvoje, kada valstybė buvo laisva, o ypač gi ji nesuvokia tų politinių partijų reikšmės ir vaidmens tremtyje. Dėl to jaunimas ne tik nesijungia į mūsų politines grupes, partijas, bet dažnai jas pažiūrina, niekina, tuo įžeidamas ir vyresnius, kurie jose dalyvauja. Tas irgi ardo gražius vyresniųjų su jaunaisiais santykius.

Nesuvokdamas mūsų politinių grupių teisinės prigimties ir jų vaidmens tremtyje, mūsų jaunimas nesuvokia nei Vliko, kaip tautos atstovės, teisinės prigimties. Jis dažnai reiskia mintį, kad Vlikas esąs negeras dėl to, kad jis "partinis". Dėl to jaunimas norėtų, kad jis būtų panaikintas, o jo vietoje kad būtų įsteigta kita "nepartinė" mūsų vadovybė, nekompetentinga tautai atstovauti. Gal dėl

AR REIKĖJO KEISTI VARDĄ?

Jau ir į mano pastogę atkeliavo LŽS leidinys "Lietuvius Žurnalistas". Labai susiinteresuavau, juk tai naujas žurnalas, tai idomu kas jį leidžia? Perskaicius paaiškėjo, kad tai yra tos pačios LŽS leidinys, su kuriuo kartais ir man tenka palaikyti ryšius. Ir ačiū Dievui, didelių pasikeitimų ar skilimų dar nėra. Tik yra pakeistas leidinio vardas. Vieton "Pranešėjas" bus leidžiamas "Lietuvius Žurnalistas".

Dabartinis leidinio redaktorius V. Kasnūnas savo žodyje "Nuosirdžiai ir atvirai" be kita ko rašo: "... Tai yra lyg artąjo, išsėminto į naują pavasario sėją, užsiuvinimas kito rūbo". Bet ar jau yra taip svarbu, kokią tas artąjo užsiuvinęs drabužį išsėmė? Juk žemė yra ta pati, tik ji turi būti gerai išdirbta. Šiame darbe svarbiausias rūpestis bus tas, kokią tas artąjo sėją sėklą. Būtų labai malonu, kad ir naujasis redaktorius rūpintųsi pasėti tokią sėklą, iš kurios susilauktume gražaus derliaus. Juk bus sėjama į tą pačią žemę, kurią pūreno buv. Sąjungos valdyba. Tai ir bus svarbu sėklą, o ne puošmeną.

Senasis leidinio pavadinimas buvo aiškus, skambus ir reikšmingas. Ir aš esu dėkingas buv. valdybai, kad ji sugebėjo

Slūgsta šventas ežeras

Zarasų apskr. Smalvų valsč. 3 km. į šiaurę nuo Luodžių ežero, 1,5 km. nuo Dukšto ežero yra 3,5 km. ilgio ir ligi 2 km. pločio ežeras, šventu vadinamas (tarmiškai vietiniai žmonės vadina šventas). Ežeras gana gilus, vietomis iki 20 m. mtr. gilumo. Neturi jokio ištako. Šis ežeras pasižymi nepaprastu skaidrumu ir vandens švarumu. Ir giliausioje vietoje galima buvo matyti augančią vandeninę žolę ar kauburėlį. Galėjai įžiūrėti ir tarp žolių tūnančią lydeką ar kitokią žuvelę.

Padarius neapdairią melioraciją, ežeras pradėjo labai slūgti ir jau nuo miško, pakraščio atsitolino apie 200 metrų. Zarasiskiai nebe pagrindo susirūpino ir reikalavai, kad šis ežeras kaip gamtos puošmena, būtų nuo galutinio išnykimo apsaugotas.

NOVOS PAKRANTĖS

DR. ANTANAS J. GUSENAS

8 Griškabūdžio bažnyčioje buvo viena geležinė broma, kurioje buvo parašyta, kad ji buvo Vartų pastatyta. Ne Vartai ją statė, bet Vartų pinigais ji buvo statyta. Statė, kaip istorikai sakė, klebonas, bet pinigų mokėjo Vartai. Bromoje yra lietuviškas parašas ir pasakyta, jog tai Vartų darbas.

GRISKABŪDIS ŠIMTMEČIO PRADŽIOJE

Šio šimtmečio Griškabūdis jau buvo gana didelis miestelis. Nežinau, kiek tais laikais Griškabūdyje galėjo būti gyventojų. Manau, kad galėjo būti apie 50 namų ir apie 500 gyventojų. Tais laikais Bliuviškiai buvo didesni už Griškabūdį, bet Bliuviškuose augo tikslai ūkininkų vaikai, tuo tarpu į Griškabūdį atvažiuodavo įvairiausi žmonės. Griškabūdis buvo tankiau apgyventas negu Bliuviškiai. Ten buvo didesnis judėjimas.

Dar mano laikais Griškabūdyje buvo dvi lietuviškos įvairių reikmenų krautuvės. Tris krautuves Griškabūdyje turėjo iš kitur atsikėlę žydai krautuvininkai. Miestelyje buvo viena vaistinė, kurion važiuodavo žmonės iš visos apylinkės. Šimtmečio pradžioje buvo dvi alinės ir vienas traktierius, kaip tada vadino. Alinėje galėjai gauti tikslai alaus, o traktieriuje buvo ir stipresnių gėrimų.

Griškabūdis buvo nedidelis bet jame buvo monopolis. Tai buvo valdžios krautuvė degtinei pardavinėti. Caras užsėmė pasipinigauti ir įsteigė monopolius vorkai pardavinėti. Visas pelnas eidavo valdžiai, o gal tam tikras nuošimtis eidavo carui. Tiek težinau, kad monopolis buvo vienintelė vieta, kurioje galėjai geros degtinės nusipirkti. Taip pat žinojau, kad lie-

tuviai, ūkininkai ir paprastai žmonės, monopolijų nemėgdavo. Ūkininkai užeidavo alaus ir degtinės išsigėrė, bet monopolio vengdavo.

Griškabūdyje taip pat buvo viena kepykla. Ten galėdavai gauti įvairiausių duonos, šviežios ir ne tokios šviežios. Ten buvo baltų ir maitųjų pyragų. Kvepėjo įvairiausių bulkutės ir krinkeliai. Buvo bulkučių, išmargintų įvairiaisiais cukriniais žiedais, o kartais net ir cukriniais kareivėliais. Vaikams būdavo labai sunku praėiti pro kepyklą. Kvapas juos labiau viliojo, negu vyresnų alaus putas.

Atsimenu, Griškabūdyje taip pat buvo kalvė, kurioje visą laiką būdavo žmonių. Vieni atsivesdavo arklius pakautyti, kitiems reikėdavo ratus lankais aptraukti, o tretieji prasimindavo įvairiausių geležies gabalų, reikalingų prie žemės ūkio ir tvartų. Mano tėvas retkarčiais susodavo prie kalvės. Aš akis, išpukęs valandomis stovėdavau prie dumplų ir žiūrėdavau, kaip geležies gabalus įkaidavo ir kaip kalvis keliais plaktuko smūgiais jį raitydavo, kaip tešlą.

Jeigu būčiau ilgiau Lietuvoje pasilikęs, tai būčiau pasidarys savo dumplės ir tapės kalvin. Man atrodo, kad žemės ūkiui reikalingas geležis būčiau pats pasigaminęs. Kalvio amatas man buvo idomus. Jis galėdavo atgaivinti seną ir surūdijusį geležies gabalą. Rudys plaktuko smūgiais ir žarijomis į šonus išlakstydavo, o replėse pasilikdavo sveikos stiprios geležies gabalus.

Griškabūdyje, atsimenu, dar buvo vilnų karšykla. Šiandien ūkininkai vargu laiko avis, jiems ir vilnopoliai audiniai jau neberūpi. Bet šio šimtmečio pradžioje vilnos ir karšykla buvo labai svarbus ūkininkams dalykas. Visi ūkininkai veždavo vilnas į Griškabūdį, kur jiems jas sukaršdavo. Nekarštos vilnos netinka gėrimams siūlams. Negalėjai ir gero mūlo išsiaušti. Milas ūkininkams buvo labai reikalingas.

GRISKABŪDŽIO ATLAIIDAI

Kiekvieną vasarą Griškabūdyje būdavo ruošiami dideli atlaidai. Vieni per šv. Oną, o kiti per Devynis atsimainymus. Pradėta organizuoti ir jomarkus. Pradžioje tų jomarkų būdavo mažiau. Jie būdavo retesni, suvažiuodavo mažiau žmonių. Bet laikui bėgant jomarkai padažnėjo, jie būdavo didesni. Į jomarkus dažniausiai suvažiuodavo ūkininkai. Jie bandydavo parduoti turimus produktus. Moterys kartais nusinešavo kelias kapas kiaušinių; kartais nusiveddavo po tuziną gražių, gerai apdžiuvintų sūrių. Rudenį ūkininkai veždavo javus ir kitus žemės ūkio produktus. Girininkai jomarkan atveždavo malkų.

Bet daugiausia žmonių Griškabūdį suplaukdavo atlaidais. Vaziuodavo ne tikslai ūkininkai su ūkininkėmis, bet privažiudavo žmonių iš tolimesnių vietovių. Per atlaidus, atsimenu, į Griškabūdį privažiudavo didžiausios eibės ubagų. Pačiame Griškabūdyje ubagų nebuvo. Riekvienas Griškabūdių gyventojas skaitėsi turtingas. Jeigu jis neturėjo duonos, tai galėdavo lengvai ją užsidirbti. Bet per atlaidus į Griškabūdį privažiudavo ubagų iš tolimiausių apylinkių. Būdavo ubagų iš Kauno, Marijampolės, Zapyškio, Panemunės ir kitų vietų. Juo didesnis miestas, tuo daugiau į jamė ubagų.

Mes buvome įpratę matyti vaikščiojančius ubagus. Jie eidavo nuo vieno ūkininko prie kito ir prašydavo išmaldos. Bet į Griškabūdžio atlaidus ubagai vaziuodavo. Jie turėjo savo arklius ir vežimus. Matyt, kad ubagavimas jiems buvo pragyvenimo šaltinis. Jie važiuodavo iš vienos vietos į kitą, arklius palikdavo ganyklose, o atlaiduose prašydavo išmaldos.

Atlaidų metu daugiausia turėdavo uždirbti klebonas. Jam eidavo pinigai už laikomas pamaldas, jis

susirinkdavo ir aukas. Uždirbdavo ir krautuvininkai. Bet daugiausia uždirbdavo Griškabūdyje esantieji pirkkliai žydai. Pirmon eilėn, jie parduodavo savo prekes, o vėliau pas juos sueidavo ūkininkai ir girininkai, pardavę atvežtus savo produktus. Ūkininkų gauti pinigai labai greitai vėl grįždavo pas žydus, kurie ir toliau galėdavo prekiauti.

Didelę prekybą varė įvairūs karabelninkai, kurie prie šventoriaus ir rinkoje išstatydavo savo prekes. Vieni pardavinėjo įvairius medaliklius, razančius, karoličius, auskarus, sagas ir sages. Kiti vaikė muses nuo įvairiausių spalvų pyragaičių, baronų krinkelėlių, avinėlių, arklukų ir įvairiausių paukščių ir kitokių gyvūnėlių. Vieni gyrė savo prekes, o kiti davė ragauti. Buvo ir tokių, kurie maišė įvairias giras ir limonadus, tretieji siūlė gazuotus vandenius ir vaistus nuo įvairių ligų.

MALDAKNYGES IR SLAPTĖ SPAUSDINIAI

Buvo ir tokių, kurie pardavinėjo maldaknyges ir kalendorius. Jie turėjo ant žemės išsidėstę savo spausdinius, išdėlioję ant dėžių. Buvo ir tokių, kurie nešiojo "Peklos kančias". Viršuje buvo juodas velnias, su dideliais ragais ir dar didesnėmis šakėmis, kuris jaunus vyrus ir pagyvenusius moteris šakėmis kabino ir vertė į liepsnojančią katilą. Tai buvo viršeliai. Jei žmogus susidomėdavo "Peklos kančiomis", tai tada jam parodydavo viduryje išsprastą Varpą. Anksčiau, sakė, kad panašiai pardavinėjo Aušrą ir dar kažkokį Rygoje spausdinamą laikraštį.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALUNAS

AKIŲ, AUSŲ NUSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2855 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROSPECT 8-2229
Rezid. telefonai: WABROOK 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu skambinti 374-8012

Telefonai: PROSPECT 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kasdien po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisai uždaryti.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.
antradi. penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sekmadi. tiktai susitarus.

Rez. tel. 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELJONAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Telefonai: WA 5-2670
Neatsiliepiu - skambinti
471-0225
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. antradi. ketv.
ir penktadieniais nuo 9 iki
7 val. popiet. Ketvirtadi. ir šeštadieniais
nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligo.
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
ir penktadienį nuo 9 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai: Protezai, Med. Batai.
Specializacija: Kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PROSPECT 6-5084

BIZNTERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE". - TURI GERAIŠIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE

MINKŲ RADIJO VALANDOS PIKNIKAS

BOSTON, MASS. - Gražiojo, saulėto, sekmadienio, 8. m. rugpjūčio 13-tojo dienos, su suplaukę lietuvių iš įvairių Naujosios Anglijos miestų ir miestelių, svečių iš Kanados ir N. J., kurie turėjo progos suėiti su savo tautiečiais, pasisvečiuoti ir pasilinksinti seniausiu, lietuviškų radijo programų Naujojoje Anglijoje 38 metų sukaktuviniame piknike.
Buvo malonu matyti įvairių amžių, pensininkų, viduramžių, jaunimo ir vaikų kartu lietuviškam parengime. Programa buvo tokia, kad visi galėjo vienai būdu ar kitu dalyvauti. Vėlyvams buvo klounas. Vyresnieji, atsisėdę ant žalios pievelės ir stovintieji, žiūrėjo į jaunimą iš Worcesterio, "Spinduliečius",

GRADINSKAS

VĖSINTUVAI
IR SENIAUSIEMS
NAMAMS
2512 W. 47 ST. - FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Lankymui arba lūdesio valandon
gražiausios gėlės ir vainikai ant
pių papuošimui ir sezoninių
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
3525 So. Harlem Ave. - 584-122X

GUZAUSKŲ

GELES VISOMIS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WABROOK 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
ir įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTIER 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 11-12 val. ryto.
Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telefonai: HEMLOCK 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

- Sek pasaką, mamytė,
apie senus laikus,
kai atvairai ir laimės
skrajojo po laukus...
S. Petersoniene

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ir naiviai kaip žaidimai ai
rykštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiukų mūsų mažie
iems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOGĖ, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-
KUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai ilus-
tuotos, spalvotais viršelais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, SOKOLADINIS KISKELEIS, pasaka
nažesiams. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gra-
nus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-
cevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersoniene, LAUME DAUME, 17 eilėraščių, kaip
pasakų, apie pasiltingas laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys,
didelio formato, kietais viršelais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64
psl., kainą 5 dol.

5. Meironis, JAUNOJI LIETUVA, poema, 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 8-gos premii-
tuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail.
V. Stančikaitės iliustracijos, 136 psl., kainą 2 dol.

7. Juozas Švaisas, JAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos
naikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių, iliustruota dail. Z. Sodeikienės
didelio formato, kietais viršelais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai
siliuoti padavimai, legendos ir pasakos - kaip senovės lietuviai ir žemai
šiai bendravo su savo dievais; 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos
pratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuo-
tų vaikams perkamas dovanas - pusę knygų, pusę žaislų - lietuviško auk-
lėjo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Klubo pirminkė J. Sačiaus-
kienė su K. Kriščiūnu viską pri-
žiūrėjo ir tvarkė. Smarkios mo-
terys išplatino daug laimėjimo
bilietelių. Laimingieji gavo
daug gražių dovanų.

Netoliese, Kye daržė vyko
Zagariečių klubo piknikas -
gegužinė. Ir čia buvo suvažia-
vę daug klubo narių ir svečių.
Klubo pirminkas Masilionis
ir komisija buvo labai gerai
nusiteikę. Joniko orkestrui
grojant, visi smagiai šoko. Bu-
vo nemažai ir jaunimo. Zaga-
riečiai, važiuodami į pikniką
- gegužinę, atsivėžė ir savo
vaikus su jų šeimomis. Visi bu-
vo smagiai nusiteikę.

Joniškietis

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Mirė

Danutė Rasiūnaitė -
Musketienė

26 metų amžiaus, gimusi
Austrijoje, nuo 1949 m. gyve-
nusi Argentinoje, medicinos
fakulteto studentė, 1969. I. 18
ištekėjusi už Carlos Ricardo
Musketo (Muszkiet), staiga ir
netikėtai mirė savo departamen-
te Buenos Aires mieste šio rug-
pjūčio mėn. 11 d. Sekančią die-
ną labai iškilmingai palaidota
Flores kapinyne nišoje. Liko
liūdinčios minėtas Argentinoj gi-
męs vyras, dantų technikas, 10
metų einantis atsakingas parei-
gas Valstybinėje biržoje (Came-
ra de Comercio).

Jos tėvai Vilius ir Viktorija
Vileitaitė Rasiūnai, uošviai Leo-
nas ir Ona Petrulionytė Mus-
ketai, Chicagoje gyvenantys
brolis Raymondas Rasiūnas su
Prancūzijoje gimusia, Argenti-
noje mokslus ėjusia žmona Li-
na Zank Rasiūniene ir daug
mokslo draugų. Visų gerbiama
jaunuolė jos karste buvo apde-
ta orchidėjų žiedais. Didelius
gyvųjų gėlių vainikus atsiuntė vy-
ras, tėvai, uošviai, A. Musketų
šeima, architektas Musketas,
Grienzų optika, po kelis vaini-
kus Bolsa de Comercio ir fabri-
kas Tyrolit, SEGBA, kur atsa-
lingas pareigas eina Vilius Ra-
siūnas, gyvenantis Grito de Al-
corta 876, Moron, Buenos Aires
provincijoje. A. L. Balse tilpo
daugybė užuojautų simpatingo-
sios Dainutės šeimai ir gimini-
mėms. Ji buvo Argentinos Lie-
tuvų Centro narė. Staigiai kil-
nios lietuvaitės mirtis sujudino
visą Argentinos lietuvių kolo-
niją.

Nadas Giedraitis

Piknikai - gegužinės

Kaip kitos dienos, taip ir
praėjusios sekmadienis, buvo
karštas, tvankus ir siekė 100
laipsnių šilumos. Nežiūrint
karščio ir tvankumo, vistiek į
Joniškio klubo Bruzgulinės
daržė surengtą pikniką -
gegužinę suvažiovo pusėtinai
daug klubo narių, kaimynų ir
pažįstamų žmonių.

Prie barto ir prie stalų susė-
dę svečiai vaišinosi ir linksmai
šnekučiavosi. Nors ir prakaity
nuo kaktų braukė, bet jautėsi
gerai nusiteikę. Valiūno muzi-
kai grojant, atsirado ir šokė-
jų. Seimininkės ir bartende-
riai greitai patarnavo. Buvo
greitai kepmas pampuskos,
o joms valgytojų netrūko.

Nadas Giedraitis

- Vaclovas Rymavičius, mu-
zikas ir kompozitorius, virš 40
metų vadovavęs šv. Cecilijos
vardo chorui, mirė Buenos Ai-
res mieste rugpjūčio 12 d.
- Ona Draugelytė - Kučinskienė, mirė rugpjūčio 3 d., bū-
dama 68 m. amžiaus. Liko liū-
dinčios vyras, buvęs konsulas
Jurgis Kučinskas, 92 m. am-
žiaus, gyvenantis savo viloje
Kordobos kalnuose. Sesuo Gal-
dikienė liko New Yorke. Bra-
ziliijoje liko brolis dr. Eliziejus
Draugelis su šeima, buvęs Lie-
tuvos vid. reikalų ministeris ir
sesuo našlė Čemarkienė.

Onos Vinikienės palaikus atveš į Tautines

Ateinanti šeštadienį Onos Vi-
nikienės palaikus atveš į Chica-
gą ir padės juos greta josios
v vyro Dr. Mato Viniko palaikų,
stovinių Lietuvių Tautinių
Kapinių urnoje.

Ona Vinikienė visą savo gy-
venimą glaudžiai bendradarbia-
vo su savo vyru, kuris iki 1926
m. buvo diplomatinėje tarnybo-
je, bet vėliau visą laiką dirbo
Susivienijime Lietuvių Ameri-
koje.

Kartu su sūnumi Chicagon
atskris ir Eufrosina Mikužienė,
kuri Lietuvių Tautinėse Ka-
pinėse pasakys atsisveikinimo
kalbą. Iškilnių laikas bus pa-
skelbtas spaudoje.

Vinikai turėjo du sūnus. Ma-
tas yra gydytojas, kuris ir rū-
pinasi motinos palaikais, o
Juozas yra inžinierius. Jiedu tu-
ri geras tarnybas ir pavyzdin-
gai gyvena.

Vinikienė gimė Lietuvoje,
Šiauliuose. Ji buvo Garbolevs-
kaitė, Amerikoje atvyko labai
jaunutė, bet tuojau įsijungė į
Simono Daukanto draugiją, kur
ir susipažino su Dr. Viniku. Ji
ištekėjo 1914 metais, o mirė
praėjusių metų birželio 1 d.

Atsiųsta paminėti

Gaudeamus, Studentų Ateiti-
ninkų Sąjungos, Spandos ir In-
formacijos skyriaus leidžiamas
nepერიодinis žurnalas, nr. 1.

Šį numerį redagavo Jurgis
Onufinas, Onilė Vaitkutė, Anta-
nas Razma, Saulius Kuprys.
Technikinė redakcija: Aldona
Zailskaitė, Virgilijus Kaulius
S. J., Žibutė Paulėnaitė, Loretė
Radvilaitė, Danguolė Stončiū-
tė, Lina Kriauciūnaitė, Augus-
ta Šaulytė, Dalia Šaulytė, Irena
Skirintė, Stasys Jurjonas, Ka-
zys Maniakas. Viršelį Danguo-
lės Stončiūtės, daug puošnių
ilustracijų.

Žurnale rašo Saulius Kuprys
"Lietuvos jaunimas-1972 m."
(labai įdomus str.); dr. Anta-
nas Suziedelis "Konkrečių veik-
los formų aptarimas studentin-
joje"; Romos Olšauskaitės prof.
Thomo G. Cunningham paskai-
tos "Salygojimas ir kūrybišku-
mas bažnyčios sąrangoje" ver-
timas; Augustos Šaulytės "I
septintajį dešimtmetį" ir kt.

Žurnale kiek poezijos, iš ku-
rios stipriausias Polio Eliuaro
eilėraštis "Laisvė". Štai nors
du posmeliai iš 11:

Ant mokyklinių sasiuvinų,
Ant savo suolo ir medžių,
Ant smelio ir sniego
Tavo vardą rašau.

...Atgavintas šio žodžio
Vėl gyventi sugrįžtu.
Aš gimiau, kad pažinčiau
tave,

Kad šaukčiau tave,
Laisvė!

SKAITYK "NAUJIENAS" -
JOS TEKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Tėve šventas, užlaikyk juos vardan tavo, kuriuos man davai,
Idant vienu būtų, kaip ir mes, Jono 17:11.

Svarstydami šita puikų pareikimą, išreikiantį mūsų Viešpaties jau-
mus, liečiančius jo bažnyčią, galime pastebėti kokia šlovinga yra šventoji
Dievo šeimynos vienybė. Ji turi vieną tikslą, vieną tikėjimą, vieną simpa-
tiją, vieną meilę, vienokią garbę ir vienybę bendruose turtuose. Mūsų
Viešpats pasakė, kad tokią vienybę turėjo jis ir jo Tėvas, o jo mokiniams
tai buvo tik būsimu dalyku; todėl mes visi esame mokinti kelti aukštyn
savo širdis ir uoliai pasistengti laimėti tuos dalykus.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne
kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kri-
staus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje
knyguteje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago,
Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GROVEHILL 6-2345-4

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWNHALL 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorini
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽNOMAS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Telefonai: YARDS 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonai: LAFAYETTE 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS CIENA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1136-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRGINIA 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

5 NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. - THURSDAY, AUGUST 24, 1972

ŽINIOS IŠ ANGLIJOS

Šių metų Anglijos rajono lietuvių skautų iš eilės 23-ji stovykla buvo pavadinta Simo Kudirkos vardu. Stovyklavo 68 asmenys. Tame skaičiuje buvo 15 skautų iš Vokietijos rajono. Jie iš Vokietijos atvyko dar prieš stovyklos atidarymą ir apie savaitę laiko svečiavosi pas Londono lietuvių.

Londonė mirė Ona Teišienė, 80 m. amžiaus. Velionė kai buvo jauna uoliai darbavosi lietuviškoje veikloje.

Gedimtas su žmona iš Worcesterio atostogas praleido Europoje. Jie aplankė daugelį Europos valstybių, rugpjūčio 17 d. atskrido į Londoną. Čia aplankė lietuviškas įstaigas, susipažino su organizacijų veikla ir vietiniais lietuiviais.

Skotijoje, Bellshill mieste širdies smūgiu mirė Jonas Kurla. Velionis šioje žemėje išgyveno 61 metus.

Nottinghamas. Jaunimo židinys suruošė berniukų stovyklą, kuri buvo pavadinta Romo Kalantos vardu. Stovyklaujant buvo stengtasi įsisaunoninti Jaunimo Metų reikšmę.

Londonė mirė A. Pacevičius, 87 m. amžiaus. Tai buvo senosios emigracijos lietuvis ir veiklus lietuviškos parapijos narys.

Šiemet sukanka 25 metai kai iš Vokietijos stovyklų, lietuvių pradėjo masiniai važiuoti dirbti į Angliją. Tai ši sukaktis šiemet kai kuriose lietuvių kolonijose bus surišta kartu su Tautos šventės minėjimu. Toki didesni lietuvių rajoniniai suskrydžiai bus rugsėjo 23 d. Bradfordo ir Wolverhamptone. Bradfordo meninę dalį išpildys Glasgovo (Skotija) lietuvių choras. Tik labai nepatogu, kad abudu suskrydžiai bus ruošiami tą pačią dieną.

Ištroškę vaikai randa būdą atsigeriti iš parko fontano. Mažesnioji sesutė gavo paramą iš paslaugaus broliuko.

Neatsilikia ir Skotijos lietuvių. Jie atremontavo Bellshill Lietuvių Instituto salę ir šį su-dėtinį minėjimą minės rugsėjo 9 d. Meninę programą išpildys Sv. Cecilijos choras.

Būrys Skotijos lietuvių buvo nuskrūdes ir komunistų okupuotą Lietuvą ir ten praleido 12 dienų. Dalis jų bandė neoficialiai nuvažiuoti ir aplankyti kaimuose gyvenančius gimines. Kai kuriems pavyko. Bet kuriuos pagavo milicija, tai negailingai grąžino atgal į Vilnių.

Anglijoje jau kuris laikas vyksta uostų darbininkų streikas. Ryšium su streiku negauname iš užjūrių lietuviškos spaudos.

Keletas londoniečių lietuvių moterų atostogas praleisti išvyko į rusų okupuotą Lietuvą. O kaip joms sekėsi kelionė ir ką jos matė okupuotoje Lietuvoje, gal ką nors sužinosime kai jos sugrįš į Londoną.

Eileje "Europos Lietuvis" numerį, atkarpoje buvo spausdinamas A. Bučio parašytas scenos veiklas "Pirmieji smūgiai". Veikalo tema — pirmoji rusų okupacija Lietuvoje. Dabar yra daromi žygiai tą veiklą išleisti atskira knyga.

A. Bučys dabar gyvena Bradfordo. Nepriklausomoje Lietuvoje bendradarbiavo spaudoje ir jo sukurtos poezijos buvo daug patalpinta kariniuose žurnaluose.

V. Vytenietis

Lenkų kolonizacija Lietuvoje

1922 m. Vilniaus krašte duota žemės kovoje prieš Lietuvą pasižymėjusiems gen. Želigovskio kariams: 6 generolams, 7 pulkininkams, 6 majorams, 10 kapitonų, 31 leitenantui, 10 seržantų ir 3 eiliniams kareiviams. Be to, 1921-1924 m. būvyje, įsakymu iš Varšuvos, įkurdinta buvusių karių lenkų Vilniaus-Trakų apskrityje 166 ūkiuose. Švenčionių apskrityje — 36 ūkiuose. Ašmenos apskrityje — 41 ūkyje, Brėslavijos apskrityje — 21 ūkyje. Viso, vadinamas 264 ūkiuose. Vien po 1933 metų Vilniaus-Trakų apskr. 192 kolonistai gavo per 2000 ha.

J. Cicėnas (iš Vilniaus tarp audrų)

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kainos vis kyla

JAV Statistikos biuras paskelbė, kad Čikagoje liepos mėn. pragyvenimo kainos pakilo 0.2%, palyginus su birželio mėnesiu. Palyginus su pernai metų liepos mėn. Čikagos kainos pakilo 2.9%.

Nors vyriausybė bando kovoti su kainų kilimu, per pra-

ėjusius metus, mėsos, žuvies ir paukštienos kainos pakilo 11 nuosimčių. Pabrango butai, namai, sveikatos patarnavimai, automobiliai.

Praėjusį mėnesį 2.7 nuosimčiai nukrito moterų ir mergaičių rūbų kainos. Vyrų ir berniukų rūbai buvo 2.6% pigesni. Tas laikinas atpigimas atsiliepė ir į nedidelį bendrą kainų pakilimą, kitaip jis būtų siekęs virš 3%.

Pripažino kaltu

Aštuoniolikos metų Black P. Stone Nation gaujos narys Robert Martin teisme buvo pripažintas kaltu žmogžudystė. Jis pernai su kitais gaujos nariais nušovė Disciple gaujos narių, 17 metų. Teismas baismę žmogžudžiui paskirs rugpjūčio 30 d.

Ekskursijos laivais

Čikagos kelionių klubas rugsėjo 9 ir 10 d. rengia ekskursijas laivais. Žmonės kviečiami kreiptis į Chicago Travel Club, Room 928, 30 E. Washington St. Tel. 263-2743. Minėtomis dienomis kelionės prasidės 8:45 val. ryto ir baigsis 3:30 val. po pietų. Keleiviai gaus laive pusryčius ir priešpiečius. Bus plaukiama Michigano ežerą, Calumet upe, sanitariniu kanalu. Laivų kanalu ir Čikagos upės pietine šaka. Klubo nariai aiškina keleiviams apie idomias vietas ar pastatus.

Koncertai parke

Grant parko koncertuose šeštadienį ir sekmadienį buvo atliekama Mozarto opera "Impressario". Tarp solistų dainavo ir Paulius Gudas, apie kurį dienraščių muzikos kritikai gražiai atsiliepė. Rugpjūčio 26 ir 27 d. 8 ir 7 val. vakare Grant parke bus pastatyta Franz Leharo operetė "Linksmoji našlė". Koncertai parke bus baigti rugsėjo 1 d.

McGovern Čikagoje

Trečiadienį Čikagon buvo atvykęs demokratų kandidatas į prezidentus sen. McGovern. Jis susitiko su miesto meru Daley. Komentatoriai daro išvadą, kad meras priėmė McGovern ne savo įstaigoje, bet demokratų partijos patalpose Sherman House, kad meras nėra labai šiltai nusiteikęs McGovern atžvilgiu.

Sen. McGovern trečiadienį pasakė kalbą Amerikos Legiono konvencijoje. Pirmadienį prie Conrad Hilton viešbučio, kur vyksta legionierių konvencija, įvyko jaunų komunistų demonstracijos, tačiau jų tebuvo vos virš 20. Jų riksmus ir šūkius visiškai lengvai nustumė legionierių trimitai ir būnai.

Moterys sunkiau gauna kreditą

Čikagos aldermanė Marylou Hedlund rugpjūčio 30 d. mies-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
YOUNG MAN to learn interesting brush-making business. Shop work to shipping. Good opportunity with growing company.
ERIE BRUSH CO.
860 W. Fletcher 477-9620

to tarybos sesijoje žada pasiūlyti rezoliuciją, kuri uždraustų didžiosioms parduotuvėms diskriminuoti moteris kredito kortelių išdavime. Moterys jau seniai skundžiasi, kad joms kredito kortelės duodamos daug sunkiau, negu vyrams. Išteklėjusios moterys turi perregistruoti turėtas korteles vyro pavarde.

Siūlomas Hedlund įstatymas draustų parduotuvėms daryti skirtumą tarp kredito davimo vyrams ar moterims.

Nemaža sąskaita

Lake Zurich kaimo taryba nesutiko sumažinti sąskaitos, atsiųstos poniam Amelijai Gorai už greitosios pagalbos suteikimą. Kaimas reikalauja iš jos 330 dol., nes ji buvo su šeima sužeista automobilio nelaimėje ir policija dviem greitosios pagalbos mašinomis visus sužeistuosius nugalbino į ligoninę. Ponia Gora skundžiasi, kad sąskaita per didelė. Už 330 dol. ji galėjusi nusisamdyti visą autobusą.

TRUMP AI

— Philomena D. Pakel, prez. Chicago S & L b-vės, išrinkta Lietuvių taupymo ir skolinimo bendrovės d-jos pirmininke, Povilas J. Ridikas iš Universal b-vės — vicepirmininku, Frank Schissel iš Midland b-vės — izdininku, Frances Sadauskas — Buzeck iš Bansley & Kiener — sekretore. Midland S & L b-vės prez. Frank Zogas išrinktas teisių patarėju. Iškilmingas įveidimas į pareigas įvyks rugsėjo 30 d. Ridge Country klube. Šv. Antano S & L b-vės sekr. ir reikalų vedėjas Juozas Grybauskas yra rengėjų komisijos pirmininkas.

— Henrikas Pamataitis iš Marquette Parko apylinkės išvyksta gyventi į Hot Springs, Ark.

— Juozas ir Julija Paskauskai iš Brighton Parko apylinkės išvyko 2 savaitėm atostogų į Minnesotos valstiją.

— Burlavių lenktynės prasidės šį šeštadienį rugpjūčio 26 d. Michigano ežero pakrantėse ir tęsis sekmadienį. Plaukimo varžybos prasidės šeštadienį 10 — 1 val. ir 3 — 5 val. Oak St., papludimyje. Rungtynės bus tęsiamos sekmadienį, 4000 No. Long Ave. Abi dienas 7 val. v. Grant Parke bus "Linksmosios Našlės" pastatymai.

— Lietuvių Tautinių šokių grupė "Grandis", vad. Irenos Smilčiauskienės, dalyvavo Čikagos vasaros festivalio šokių

Karšta vasaros diena malonu atsigalvinti vėsio vandeniu, kurio fontanai dažnai randami miestų parkuose.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RUSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto-motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-7773
(Currency Exchange įstaiga)
Pigu automobilių draudimai.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir rudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbaciauskas, sav.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

VISKĄ APIE NAMUS
Taisome (remelijuojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.
SKAMBINTI:
ALEKSUI telef. 927-7186
arba ROMUI telef. 927-5680

programoje prie Buckinghamo fontano.
— Sol. Paulius Gudas dalyvavo Mozarto operos "Impressario" pastatyme Grant parke. Jis atliko bankininko vaidmenį.
— Australijos Lietuvių Dienos ruošiamos gruodžio 28 — 29 d. Sydnėjaus mieste su įvairiomis programomis ir paren-gimais.
— Dana Bobelienė pakviesta Maironio liuanistinės mokyklos vedėja New Yorke. Anksčiau buvo Elvyra Ošlapienė.

6 KAMBARIŲ MURINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma gazu, 1½ auto garažas. Marquette Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MURAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$27,500.
4 BUTŲ MURAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 3 automobilių garažas. Tik \$52,000.
2 PO 5 MURINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 2 auto garažas. Tik \$27,900.
GRAŽUS 2 BUTŲ MURINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vonios, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. \$36,500.
11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

1½ AUKŠTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Idealiu giminingoms šeimoms.
12 BUTŲ MURINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.
MURINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamieji. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdėžyti. 64-ta ir Sacramento. — 24,500.
5 KAMBARIŲ — 3 miegamieji, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garažas. Gražiai aptvertas ir apdodintas. Namai kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

KEISKITE PINIGĄ I NAMUS

8 KAMBARIŲ 1½ aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000.
5½ KAMBARIŲ MURAS. Gazo šildymas. Centralinis air-cond. ir įrengtas beismantas. Daug priėdų. Garažas. Arti Nabisco. \$29,900.
6 BUTŲ LIUKSUS. 2 aukštų mūras ir 4 auto mūro garažas. Gazo šildymas. Penkios pajamos — gyventi Marquette Parke. \$69,900.
8 KAMBARIŲ 1½ aukšto namas. 2 vonios. Gazo šildymas. Platus lotas. Naujas garažas. Arti ofiso. — \$20,900.
2 AUKŠTŲ MODERNUS ant 50' mūras, liukusus 6 kambarių butas — parketas, air-cond., balkonai ir 2 modernios patalpos — advokatai, inž. ar daktarai. Marquette Parke. \$44,900.
2 AUKŠTŲ 2 BUTŲ mūras, platus lotas. Garažas. Arti mūro, \$22,000.
7 KAMBARIŲ MURŲ bungalov, dideli šviesūs kambariai. Gazo šildymas, air-cond. Įrengtas sausas beismantas. Garažas. Marquette Parke. \$21,900.
TVARKINGAS 10 kambarių mūras. Naujas gazo šildymas, garažas. Arti 70-tos ir Western. \$19,500.
PLATUS BIZNIO LOTAS prie Marquette Parke. \$10,000.
2 BUTŲ beveik naujas mūras, 2 auto garažas, atskiri gazu šildymai, arti oriso. \$37,500.
10 BUTŲ MURAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES, KAINOS IR SAŽINGUMU NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogu dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžių, Tuckpointing — mūro su-tvirtinimas ir valymas, Mūrinių, stalių, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar AL BELEAKUS. TEL. 238-8656

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJIENAS